

ENERGIE-COACHES GEZOCHT!

Sinds vorig jaar is er een Werkgroep Warmte actief in de wijk, die zich buigt over de toekomstige warmtevoorziening – als we geen aardgas meer zouden hebben.

De werkgroep wil in het najaar een isolatie-actie organiseren, speciaal voor onze wijk(en). Want één ding is duidelijk: welke oplossing er uiteindelijk gekozen wordt, isoleren en besparen van energie is altijd nodig!

Om de actie goed uit te voeren hebben we een aantal energie coaches nodig. Wat gaan deze mensen doen:

- Op bezoek bij mensen thuis
- In gesprek over het energiegebruik
- Samen met de woningeigenaar/huurder kijken naar besparingsmogelijkheden
- Als het koud genoeg is: maken van warmtefoto's
- Bij aarzeling kunnen de coaches terugvallen op professionele energie-adviseurs

U krijgt van ons een opleiding van een aantal dagdelen, zodat u goed voorbereid aan de slag gaat. We hopen een fijn team samen te kunnen stellen!

Aanmelden bij KEN-regisseur Marjolein Tillema, regisseur@kerschotenenergieneutraal.nl.

KLIMAAT-GESPREKKEN

Met een kleine groep mensen kom je zes keer bij elkaar om te bespreken wat je zelf kunt doen om te eigen impact op het klimaat te verminderen.

Het zijn gezellige bijeenkomsten, waar natuurlijk ook gelachen mag worden. Geen doemdenkerij, maar opbouwende gesprekken waardoor je inspiratie krijgt om andere keuzes te maken in je leven.

MEER INFORMATIE EN/OF AANMELDEN?

www.klimaatgeprekken.nl

ZONNEPANELEN HUREN OF LEASEN?

Wil je net als Usha graag zonnepanelen, maar heb je niet voldoende geld voor de aanschaf? Wie weet is huren of leasen dan een optie.

Er zijn verschillende aanbieders, waarvan Solease en Zelfstroom twee van de bekendste zijn. Na een vaste periode van meestal 10 jaar kun je de installatie overnemen. Volgens de consumentenbond zijn de voorwaarden bij de meeste aanbieders helder en duidelijk, maar blijft het goed om op te kleine lettertjes te letten. De maandelijkse kosten zijn over het algemeen iets hoger dan bij het afsluiten van een lening om de zonnepanelen te financieren. Dat laatste kan overigens via een verhoging van je hypotheek, of met een energiebespaarlening (in combinatie met isolerende maatregelen).

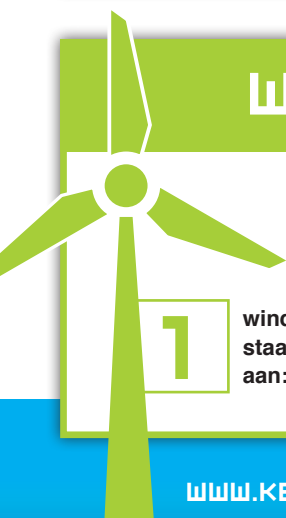
MEER INFORMATIE?

www.consumentenbond.nl/zonnepanelen/zonnepanelen-huren
www.energiebespaarlening.nl

MEER INFORMATIE:

regisseur@kerschotenenergieneutraal.nl
www.kerschotenenergieneutraal.nl

WINDENERGIE

1

windmolen staat gelijk aan:

18	hectare zonnepanelen
7.000	warmtepompen
0,35	geothermiebron
3,5	hectare warmtecollectoren
8.000	elektrische auto's (13.000 km/jaar)

DUURZAME MENSEN?!

Op bezoek bij Usha Ganga, die samen met haar man Manu Busschots en hun drie kinderen woont aan de Waldeck Pymontlaan.

Jullie zijn helemaal Nederlands, maar hebben allebei een bijzondere naam. Hoe komt dat?

Ik heb een Surinaams-Hindoestaanse vader. Usha Ganga is een Indiase naam; in India is deze naam net zo gewoon als Jansen bij ons. En de naam van mijn man, Manu, komt oorspronkelijk uit Vlaanderen, hij heeft Belgische roots.

Wonen jullie al lang hier in Apeldoorn?

Nee, wij zijn hier anderhalf jaar geleden vanuit Leiden naar toe gekomen. Vroeger, na onze studie, hebben wij samen ook al enkele jaren in Apeldoorn gewoond. Manu werkte toen in Zutphen. Daarna zijn we - ook vanwege werk - verhuisd naar de Randstad. We hadden de wens weer terug te gaan naar Apeldoorn. We zijn erg blij met dit huis, het bevalt ons goed. Groot voordeel is, dat er vier slaapkamers zijn op de eerste verdieping, zodat alle drie de kinderen op dezelfde verdieping als wij kunnen slapen. Verder kunnen ze hier fijn buiten spelen. Het is een doodlopende stukje weg, dus er is - zeker in het weekend - vrijwel geen verkeer. We gaan sowieso veel meer naar buiten sinds we hier wonen.

Wat doe je voor een werk?

Ik werk als accountant om duurzaamheidsinformatie van grote bedrijven te beoordelen. Grote internationals, maar ook bedrijven als de Nederlandse Spoorwegen, nemen in hun jaarverslag een paragraaf op over duurzaamheid. Hierin staan zaken als man/vrouw verhouding (sociale duurzaamheid), CO₂ uitstoot, afvalverwerking, etcetera.

Er wordt hierover steeds meer gerapporteerd, maar tegelijkertijd zie ik dat het moeilijk is om niet in 'loze praat' te vervallen. Soms wordt er gerapporteerd over een fraai project in Afrika, maar is de afvalverwerking bedroevend slecht geregeld. Qua CO₂ uitstoot worden bedrijven wel steeds bewuster en ik hoop dat er binnenkort wetgeving komt op dat gebied. Wat je ook ziet, is dat journalisten daar kritisch op zijn en steeds meer vragen gaan stellen. De publieke opinie over dergelijke zaken verandert, en kan misschien verandering gaan afdwingen. Neem bijvoorbeeld de verontwaardiging over de salarisverhoging bij een topman van ING vorig jaar. Die publieke verontwaardiging was zo groot, dat de verhoging uiteindelijk niet doorging.

Mijn man Manu heeft een coachingspraktijk voor loopbaan en persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast is hij de oprichter van de Stichting Klimaatgesprekken en daar besteed hij veel tijd aan (zie kader op de andere bladzijde).

En jullie huis? Hebben jullie veel veranderd?

Nee, het huis is uit de jaren zeventig en was toen wij erin kwamen wonen, net een jaar of vijf geleden helemaal verbouwd. Dus wij hebben alleen wat geschilderd toen we erin kwamen. Onze focus lag op isoleren, dus wij zijn wel met dak- en vloerisolatie begonnen. Dat was nog niet gedaan. We hebben allebei een werkkamer op zolder, dus die hebben we (van binnenuit) helemaal geïsoleerd. Van een koud tochtgat is het nu een

behaaglijke ruimte geworden. Voor zonnepanelen hadden we geen geld, dus die hebben we geleased. We betalen een vast bedrag per maand, dat minder is dan de besparing op onze elektriciteitsrekening. We hebben dus duurzame, groene stroom zonder extra kosten te hoeven maken. En op termijn wordt de installatie ons eigendom.

En wat is je doel? Van het gas af?

Wij willen eerst de isolatie langzamerhand afmaken. De bijkeuken heeft nog enkel glas, dus dat moet in elk geval nog vervangen worden. Daarna willen we warmtefoto's maken, zodat we goed kunnen zien waar er eventueel nog warmtelekken in het huis zitten. Ook de cv-ketel moet binnen een paar jaar vervangen worden. We hebben al eens met Visio Het Loo Erf (onze burens) besproken wat hun plannen zijn voor andere verwarming en of wij als burens daarbij aan kunnen sluiten. Ik denk op dit moment dat we ter vervanging van de cv-ketel over moeten gaan op een hybride systeem (cv-ketel gekoppeld aan warmtepomp, red). Maar wie weet zijn er tegen die tijd wel nieuwe technieken ontwikkeld.

Jullie zijn beiden heel gedreven bezig met duurzaamheid.

Ja, ik wil de aarde in elk geval op dezelfde manier doorgeven aan mijn kinderen als ik hem zelf heb gekregen. Ik wil de generaties na ons niet achterlaten met een berg troep. Laten we daarom vooral de mogelijkheden die we al hebben gebruiken en daarmee aan de slag gaan! Wij hebben met ons tweeën hetzelfde doel als het kabinet: in 2030 energieneutraal te zijn. We gaan met kleine stapjes, we doen wat haalbaar is voor ons. Dat betekent dat we de komende jaren nog aan de slag moeten met bijvoorbeeld het vervangen van de auto en 'afmaken' van het huis. De moeilijke dingen blijven dan nog over: je leefstijl veranderen door bijvoorbeeld helemaal te stoppen met vlees eten, alleen lokaal en van het seizoen te eten, kleding duurzaam te kopen - dat soort dingen. Vliegen doen we al niet meer, maar al die andere dingen vind ik best moeilijk. Ik doe graag de inkopen bij de supermarkt om de hoek en de kinderen lusten erg graag een stukje vlees. Ik kan het niet in mijn eentje afdwingen, iedereen van het gezin moet meedoen en erachter staan, anders lukt het niet. Ik denk dat ook de samenleving langzaam stappen gaat zetten, zodat het voor ons gezin gemakkelijker gaat worden en we ons daarbij aan kunnen sluiten.

En tenslotte, wat vind je van KEN?

Het is fijn dat we al in een vroeg stadium met de wijk verkennen waar we naartoe gaan. Ik zit om die reden ook in de werkgroep warmte, die meedenkt over de toekomstige warmtevoorziening. We doen het liever niet alleen, het is goed om met elkaar te kijken wat het beste zou passen. Ik ben blij dat er een goede ambitie is neergezet en ik brand van nieuwsgierigheid wat er uit gaat komen.

Usha Ganga